

TAIVASTEN VALTAKUNTAA VASTAAN HYÖKÄTÄÄN

VII

Lihavointi, alleviivaus ja kuvat: Väinö Hotti

Risto Santala 18.5.1929 – 26.9.2012

"Taivasten valtakuntaa vastaan hyökätään"

© [Risto Santala](#) 1965

"Mitä me siis tähän sanomme?" Room. 8: 31

Hebrealaiskirjeen kirjoittaja, joka vanhan perinteen mukaan voisi hyvinkin olla itse Paavali, kirjoittaa: "Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska olette käyneet hitaiksi kuulemaan" ([Hebr. 5: 11](#)). Kykymme kuulla oikein ja ymmärtää oikein saattaa sekin muuttua. "Eihän siinä, mitä teille kirjoitimme, ole muuta, kuin mitä siinä on luettavana ja minkä to myös ymmärrätte; ja minä toivon teidän loppuun asti ymmärtävän - -" ([2 Kor. 1: 13](#)). Yhtyisin samaan toivomukseen.

Goethe sanoo Faustissaan: "Die Botschaft höre ich wahl, allein mir fehlt der Glaube", sanoman kyllä kuulen, mutta minulta puuttuu usko. Nyky aika muuttaa sekä sanoman että uskon.

Kaukana menneisyydessä kajahti kerran [Jesajan kirjan](#) alkuakordi: "**Kuulkaa taivaat, ota korviisi maa, sillä HERRA puhuu.**" - - Nyt puhuu ihminen. Ei hän saarnaa, hän vain kuuntelee ja ymmärtää. "On kuin ääni sanoisi: 'Kuitenkin sinut hyväksytään.' 'Kuitenkin hyväksytään, hyväksytään sen kautta, mikä on sinua suurempi ja minkä nimeä et tiedä. Älä kysy nyt tuota nimeä, ehkä löydät sen myöhemmin -- tyydy siihen, että sinut hyväksytään.'" (**Tillich**)

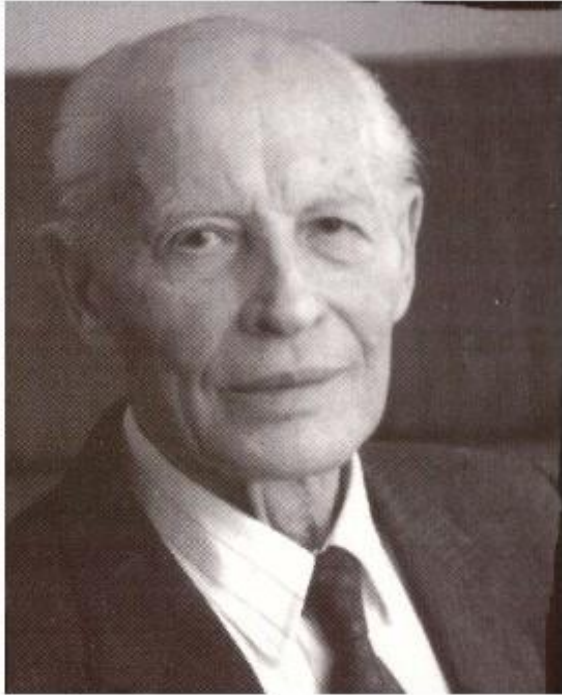
Oi Herra, missä on s a n o m a ? Missä on SANOMA? Nyt puhuu ihminen. Nyt ei puhuta "salattua Jumalan viisautta" ([1 Kor. 2: 7](#)) eikä "Hengen opettamalla sanoilla". Oi Herra, olemmeko jo näin pitkällä luopumuksessa? Otatko jo pois SANASI maan päältä? Olemmeko jo menettämässä "kaiken leivänvaran ja kaiken vedenvaran?" ([Jesaja 3: 1](#)).

HANNS LILJE

20.8.1899 – 6.1.1977

Nykytilannetta ei voi lääkittää pelkällä lamentaatiolla, Jeremian tapaisella valitusvirrellä. Olemme kristittyinä haasteen edessä. Vieraillessaan vuosia sitten Israelissa piispa **Hans Lilje** kertoi 30-luvun tunnustuskirkon taistelusta ja sen periaatteista. Hän korosti "*Tunsimme olevamme kutsutut taisteluun j o k a a i n o a s s a pienimmässäkin asiassa.*" Nykyajan ihminen tuhlaa Raamatun aarteet juuri pikkurahoina. Meidät haastetaan taisteluun "evankeliumiin uskon puolesta" **kaikilla uskon rintamalla.**

UURAS SAARNIVAARA

17.2.1908 – 5.5.1998

Kun "aikoinaan", vuonna 1960, hankin kahden uskon "synsyguksen" **Hedegårdin** ja **Saarnivaaran** kirjan **Kohti suurta Baabelia**, pidin muutamia sen esittämiä korostuksi tarpeettoman kärjistettyinä. Puhe suuresta Baabelista ja siitä, että laituskirkolla on vaara huorata maailman kanssa, on kyllä sinänsä raamatullista. Kirkon ON kuitenkin kuunneltava näitä *ipcha mistabra* -ääniänsä. "Kirkon läsnä olon" linja voi johtaa siihen, että siitä tulee lopulta eräänlainen reliikki, muinaismuisto. Uuden testamentin mukainen kirkko ei ole "*presence*", vaan dynaaminen aktia. Monessa maassa kirkkolaitos on jo, käyttäkäsemme Hromádkan sanaa, "henkisen tyhjiön julkisivu".

Syy ei ole kirkon Herrassa eikä Raamatun sanomassa. Syy piilee omassa luopumuksessamme. Sveitsiläinen teologian tohtori **S. Külling** sanoi kerran vieraillessaan kotonani: "*Me teologit olemme pääsyyllisiä. Tuskin löytää Euroopasta enää teologia, joka on kokonaan Raamatun kannalla.*" Jopa raamatullisina teologeinkin pitämämme miehet taistelevat usein henkilökohtaiseen uskonelämään pyrkivää kristillisyyttä vastaan. Monessa Euroopan maassa pietismi on muodostunut oman sydämen ja ulkonaisten käytöstapojen sairaalloiseksi tarkkailuksi ja kaiken oman ryhmäkunnan ulkopuolella olevan kristillisyyden tuomitsemiseksi. Suomen kansalliset pietistihenkiset herätysliikkeet ovat varjeltuneet suurimmaksi osaksi tällaisesta kieroontuneesta asenteesta. Taistellessaan väärää pietistisiä ilmiöitä vastaan usea teologi on langennut toiseen äärimmäisyyteen.

KARL BARTH 10.5.1886 – 16.12.1968

Edellä mainitsemamme tri **Külling**, joka tunnustaa Barthin arvon Jumalan kunnian julistajana, valitti sitä, että Barthista "ihminen on vain Jumalan työn näyttämö." **Barth** karttaa puhumasta ihmisen henkilökahtaisesta pelastuskokemuksesta ja uudestisyntymisestä. Ihminen on Jumalan objektiivisen työn kohde. Siksi ei sovi korostaa kääntymystä ja parannusta. Homo religiosus, ns. uskonnollinen ihminen, on hänelle kauhistus. Hurskauselämä on "pietististä schematismia", kaavioitumista. Tästä syystä Barthin opetuslapset hangoittelevat aktiivista julistus- ja evankelioimistyötä vastaan.

Käytännössä modernin teologian ja uskonnottoman kristinuskon sekä kunniateologian edustajat muodostavat eräänlaisen "pihtiliikkeen", joka ajaa evankelioimistyön ja hengellisen aktivismin viimeiset mohikaanit mottiin, jossa heidät on helppo nitistää.

Yleensä ei ole kysymys teologiasta vain tieteenä: *kaikki jumaluusoppi johtaa elämään ja käytäntöön*.

On perin tyypillistä, että esim. The Honest to Goo Debate kirja sisältää myös piispa **Robinsonin vaimon** kirjoituksen, Honest to Children, Rehellinen lapsille. Siinä hän kiirehtää selvittämään, miten kirkko voisi jakaa hänen puolisonsa ajatukset lasten omaisuudeksi. Kenties hän pääsee vielä modernina "lapsievankelistana" historian lehdille.

Carl McIntire 17.5.1906 – 19.3.2002

Sama varteenotettava huomio voidaan tehdä Amerikan ja Kanadan kirkollisesta elämästä. Kristillisten Kirkkojen Kansainvälisen Neuvoston puheenjohtaja, **tri Carl McIntire**, esitti Pohjolan evankelisessa konferenssissa Uuden Tien näytenumeron (1964) tietoihin perustuen esimerkkejä nykyteologian soveltamisesta:

Kanadan Yhtynyt kirkko on hyväksynyt vuosi sitten kuuden vuoden valmistelujen jälkeen ja kustannuksiltaan miljoonan dollarin arvoisen uuden virallisen pyhäkouluoppaan. Muuan maan sanomalehti kirjoittaa 9. päivänä heinäkuuta 1964: *"Uusi pyhäkoulumateriaali - tulee järkyttämään niitä, jotka hyväksyvät Raamatun Jumalan sanana. Se kieltää kirjaimellisen tulkinnan, jota on harjoitettu aikaisemmin. Mutta kirkon viranomaiset sanovat, että se vain saattaa pyhäkouluopetuksen ajan tasolle siinä, mitä papit ovat julistaneet saarnatuolista kaksikymmentäviisi vuotta. - - Raamatun ensimmäiset yksitoista lukua ovat myyttiä. Punainen meri ei jakautunut päästämään juutalaisia Egyptistä."* Ja näin kertomus jatkuu.

Kanadan Yhdistynyt kirkko on suurin maan kirkoista. Se oli yhteistyössä erään baptistikirkon kanssa materiaalia laatimassa. *"Minkälainen kirkko meillä on kahdenkymmenenviiden vuoden kuluttua, jos kaikille nuorille ja pyhäkoululapsille opetetaan tätä Raamattua vastaan kohdistuvaa hyökkäystä?"* kysyy **tri Carl McIntire**. Tämän jälkeen hän esittää Amerikan Metodistikirkon erään virallisen pyhäkoulujulkaisun ja Amerikan erään presbyteerikirkon vastaavanlaisen tuotteen, joita kumpikin ovat samalla myyttilinjalla.

Eikö tässä ole kysymys juuri taistelusta taivasten valtakuntaa vastaan?

Saksalainen uskonto totesi, että "kirkko voidaan voittaa vain kirkon kautta" - muut tiet ovat illuusioita. Saksalainen uskonto ei tahtonut olla "kirkon vihollinen". Se pyrki vain "irroittamaan kirkon kristillisestä ajattelusta ylipäänsä". Tämä oli oleva "toinen ja lopullinen kirkkoreformaatio". Saksalainen uskonto kumpusi "ihmisen omasta katsomuksesta, hänen tuntemuksestaan ja ajattelustaan". Se tahtoi olla "tervettä ja luonnollista uskontoa". Lähtökohtana tuli olla "meidän jumalansanamme" ja "usko korkeaan ihmishenkeen". Ihmisen tuli vapautua Jumalan orjuudesta ja pyrkiä "itsessään olevan jumalallisen herraksi". Kristus oli vain "hätäauttaja" ja "sankarillisen inhimillisyyden esikuva". "Suorituskykyinen ihminen" oli uuden ihmiskunnan kehityksen takeena.

DIETRICH BONHOEFER
4.2.1906 – 9.4.1945

Dietrich Bonhoeffer koki, että "sisäisyyden", "omantunnon" ja "uskonnon" aika on ohi. "Inhimilliset rajat" tulivat hänestä "kyseenalaisiksi". Ihmiset voivat työntää "rajoja omilla voimillaan tuonnemmaksi". Jumalasta tulee puhua "keskustassa eikä rajoilla". Ihmisen tulee "seisoa omilla jaloillaan", hänet tulee "kohdata hänen vahvimmalla alueellaan". Ihminen on tosin syntinen, "mutta ei silti vielä alhainen". Hänen syntejään "ei saa nuuskia", hänen tulee saada "olla inhimillinen" ja "maailmallinen". "Sielun pelastus" ja "lunastususkon" korostaminen on erehdystä. Maailma kulkee kohden "täysi-ikäisyyttä". "Täysi-ikäinen ihminen" on vapautettu "vääristä uskonnollisista siteistä ja estoista". "Autonominen ihminen" ei ole aina, kuten Goethen ja Napoleonin tapaukset osoittavat, sidottu ehdottomiin moraalinormeihin. "Kirkon on käytävä maailman henkiseen kohtaamiseen".

JOHN A.T. ROBINSON

16.5.1919 – 5.12.1983

Robinson ei esitä olennaisesti mitään uutta, sellaista minkä juuria ei tapaisi jo saksalaisessa uskonnossa, Bultmannilla ja Bonhoefferillä. Hänen ajatusrakennelmansa runko on saksalaisen uskonnon ehdottama kirkon kautta tapahtuva "vastahakoinen vallankumous". **Ernst Bergmann** käytti siitä vain nimeä "toinen ja lopullinen kirkkoreformaatio". Pääasiana näkyy olevan kirkon vapauttaminen "kristillisestä ajattelusta ylipäätään". Jo rationalismin aika julisti, että kaikkien vanhojen jumalakäsitysten tulisi väistyä. Nyt tämä julistus tapahtuu vain kirkon nimessä.

Robinsonin teologinen synteesi on tosin monipuolisempi kuin tässä esittämämme. Hän lienee pyrkinyt vapautumaan väärästä kuolleesta puhdasoppisuudesta voidakseen lähestyä ihmisiä heidän oman inhimillisen kokemuspiirinsä kielellä. On vain kysyttävä, onko tämä uusi puhe eksistenssistä ja syvyyksistä selvempää kuin Raamatun yksinkertainen elämänläheinen sanoma.

GERGE W. FORELL

19.9.1919 – 29.4.2011

Toisaalta amerikkalainen luterilainen professori **George W. Forell** lienee ollut oikeassa sanoessaan eräillä neuvottelupäivillä Robinsonin taistelevan lopultakin itseänsä vastaan: *"Robinson ruoskii legalisteja, jotka opettavat 'älä polta', 'älä juo', 'älä tanssi' - mutta samalla hän kehottaa itse, että meidän pitää rakastaa ja taas rakastaa, puhumatta samalla armosta ja Jumalan Hengen työstä, mikä suo meille rakkautta itsemme ulkopuolelta. Tämä on vieläkin pahempaa legalismia kuin kielteinen älä-asetus."*

Vain itsessään onnistunut ihminen voi elää Robinsonin teologiasta, ihminen, joka ei tarvitse sovitusta, vaan kykenee itse omin voimin esimerkilliseen elämään. Tämä on kirkkohistorian tuomitsemaa pelagiolaisuutta - muistettakoon, että Pelagius oli kotoisin jostakin saarivaltakunnasta, todennäköisesti Irlannista. Samaa opetuslapseuteen voisi liittää myös Amerikan "goldwaterilaiset", joiden "suorituskykyisen ihmisen" ja "korkean ihmishengen" palvonta juontaa samoille alkulähteille. Tällöin ihminen on ihmisen jumala. Nykyajan ihminen pyrkiikin konstruoimaan itselleen uskon, mihin hän voi uskoa. Mutta tämä juuri on ollut kaiken epäjumalanpalvelun päätendenssi kaikkina aikoina. Mistä tämä ihmisen kruunaamisen linja sitten on lähtöisin?

BASILEA SCHLINK

21.10. 1904 – 21.3.2001

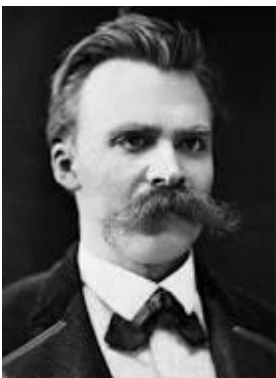
Saksalainen Maria-sisarten hengellinen äiti, tri **Basilea Schlink**, on kirjoittanut mielenkiintoisen kirjan *Und keiner wollte es glauben* (1964, Darmstadt - Eberstadt, 168 s.), missä hän puhuu "aikamme sumussa" vaikuttavista henkisistä tekijöistä.

Mielenkiintoisessa kulttuurihistoriallisessa katsauksessaan **hän esittää Rousseauin ensimmäisenä keksineen, että ihminen on "luonnoltaan vapaa ja hyvä"**. "Rousseauin jälkeen ihmishenki ei kierrä enää Jumalan, vaan ihmisen ympärillä". Nyt jumala poistetaan valtaistuimeltaan ja sijaan astuu ihminen. Tämä tuli olemaan tulevan filosofisen ajattelun kopernikaaninen käännekohta.

Ranskan vallankumouksen kapinamieli johti jopa oikeudenkäyntiin jumalaa vastaan. Ranskalaisen kirjallisuushistorioitsijan **Hazardin** mukaan syytöksen sanamuoto kuului: *"Kristittyjen jumalalla on ollut kaikki valta, mutta Hän on käyttänyt sitä huonosti; ihmiset ovat luottaneet Häneen, mutta Hän on pettänyt heidät - -"*

Vaikka vallankumous puhui vapaudesta ja ihmisarvosta, se rakensi pian giljotiinit, joilla näitä arvon ihmisiä mestattiin tehdasmaisesti. Laittomuus ja siveettömyys sai vallan. Eräissä kirkossa palveltiin muuatta ilonaista jumalattarena. Oppi ihmisen hyvyydestä johti tekoihin, jotka osoittivat ihmisen luontaisen pahuuden.

Tri **Basilea Schlink** mainitsee tässä yhteydessä saksalaiset filosofit Kantin, Fichten ja Feuerbachin. He varsinaisesti asettivat autonomisen, itse itseään määräävän ihmisen jalustalleen. Sittemmin ohjasivat ajan henkeä Tübingenissä vaikuttaneet Schelling, Hegel ja Hölderlin. Schelling julisti "ihmisen kaikkivaltiuutta" ja Hegel hänen "ehdotonta vapauttaan". Teologiakin, joka aikaisemmin keskittyi puhumaan Jumalasta ja Hänen teoistaan historiassa, **muuttui yhä enemmän filosofiaksi ja antropologiaksi** - opiksi ihmisestä ja hänen siveellisistä ja hengellisistä edellytyksistään. Moni luisui myös Feuerbachin "hurskaaseen ateismiin", joka tahtoi vielä sinänsä käydä uskonnosta, vaikka olikin selvää jumalankielteisyyttä. Täten oman aikamme dialogia ateismin kanssa ei ole suinkaan uusi ilmiö.

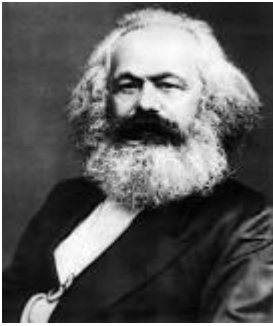
FRIEDRICH WILHELM NIETZSCHE

15.10.1844 – 25.8.1900

Huippunsa ihmisen titaaninen kasvu sai saksalaisessa filosofi **Nietzschesä.** Hän loi käsitteen "kuolleesta Jumalasta". Nykyään sama sanonta löytyy usein modernin teologian sanastosta, mutta Nietzsche tarkoitti, että Jumala on todella k u o l l u t. Nietzsche'n nuoruuden ajan draaman nimi "Prometheus" sisälsi jo hänen elämäntyönsä

koko ohjelman. Sama pyrkimys oli orastanut jo Schellingin ja Hegelin filosofiassa - kreikkalaisen taruston Prometheus symbolisoi ihmisen kapinaa tuonpuoleista jumalallista hallintavaltaa vastaan. On arveltu, että juuri Nietzschen Prometheus loi pohjan saksalaiselle opille "yli-ihmisestä", "Übermensch", joka on moraalisesti vastuussa vain itselleen.

KARL MARX

5.5.1818 – 14.3.1883

Prometheus esitti myös huomattavaa osaa Karl Marxin ajattelussa. Marx sanoo väitöskirjansa esipuheessa: *"Prometheuksen tunnustus: 'pääseikka tää: täysin vihaan kaikkea ja jokaista jumalaa' - on filosofian oma tunnustus, sen tuomio kaikkia taivaallisia ja maallisia jumalia vastaan, jotka eivät tunnusta ihmisen omaa ymmärrystä ylimpänä jumaluutena --."*

Tohtori **Basilea Schlink** näkee selvän linjan Rousseasta nykypäivän Jumalasta irtautuneen ihmisen ajatteluun. Rousseau'n kirja, **Le Contrat social**, Yhteiskuntasopimuksesta, oli ensin Ranskan vallankumouksen koraanina ja vaikutti myöhemmin välillisesti kaikkeen kumoukselliseen ajatteluun. Ja "Rousseau'n jälkeen ihmishenki ei kierrä enää Jumalan vaan ihmisen ympärillä".

On merkillistä todeta, kuinka nykyinen teologinen keskustelu myötäilee ajan henkeä, vaikka Jumalan Sanan ilmoitus esittää aivan toisen kuvan ihmisestä ja elämästä. Onhan toki selvää, että Jumalan Sana edustaa pidemmän aikakauden kuluessa pyhien miesten kautta välitettyä ilmoitusta. Ihminen tahtoi löytää "toisen tien", mikä on *"jenseits von Gut and Böse"*, "hyvän ja pahan tuolla puolen" - ja sikäli harmiton. Jumalattomuus pukeutuu aina frakkiin ja tahtoo puhua korkealta istuimelta. En voi mitenkään ymmärtää tällaista kulttuuriin vetoamista uskon asiassa. Jumalan valtakunnalla on omat lakinsa. Rudolf Bultmann sanoo eräässä yhteydessä: "Emme voi käyttää sähkövaloa ja radiota ja samanaikaisesti uskoa Uuden testamentin henki- ja ihmemaailmaan."

Tällaiset lausemat ovat vain kliseitä. Raamattu paljastaa niiden ontouden. Jumalan ilmoitus vetoaa aina historiassa olevaan tapahtumiseen. Nykyinen kriisi on uskon kriisi. Jumalan työ on aina "vierasta", ulkopuolelta osaksemme tulevaa armoa, *opus alienum*. Vain oman työnsä Hän hyväksyy. Raamatussa on paljon sellaista, mitä emme v i e l ä ymmärrä ja sellaista, mitä emme tule koskaan ymmärtämään. Mutta

k a i k k i Raamatun ymmärtäminen on mahdollista vain niille, jotka "kysyvät Herran mieltä" ([Joos. 9: 14](#)). Tämä mieli alkaa kadota. Jos menetämme kosketuksen Jumalan puheeseen, menetämme myös sanottavamme. Juuri siksi on tärkeätä elää rukouselämää.

Opimme **Lootin** elämästä, kuinka tuo hurskas mies menetti maallistuessansa Sodomian kaupungissa sanottavansa vakuuttavuuden. Vaikka hän oli enkeleitten asialla puhuessaan vävyillensä tulevasta hävityksestä, nämä "luulivat hänen laskevan leikkiä". Sama hengellisen elämän laki koskee myös teologiaamme. Voimme luiskahtaa pais Kristuksesta muuttuen "mielemme hengeltä".

Nykyajan teologian suurin yhteinen tekijä tuntuu olevan itse ihminen. Mutta ihmisajatus on parhaimmillaankin vain kuorta ja "klippaa-teologiaa". Moderni, ihmisen omiin sielunkykyihin perustuva julistus elää aina yli budjetin. Kun kohtaamme yksinkertaisen Jumalan lapsen, josta huokuu aito Jumalan tuntemisen tuoksu, kaatuvat omat korttitalomme. Barth tähdentää, että teologian tehtävä on sama kuin saarnan. Jumaluusoppimme ei saisi olla: näin sanon minä, näin sanot sinä ja näin sanoo hän, vaan **näin sanoo Herra.**

Kuitenkin jopa **Barthinkin** kaltainen julistaja saattaa avata ovet "sabotaasihenkien" temmellykselle. Barthista Raamatun kirjoitettu sana ei itsessään ole vielä ehdoton ohje. Hänen mielestään Raamatun totuus ei sisälly "kyllä" ja "ei" asenteihin, vaan sen alun oivaltamiseen, josta kyllä ja ei johtuvat. Tässä mielessä Robinsonkin yrittää olla barthilainen. Barth taisteleekin "liikkuvan" raamatuntulkinnan puolesta jäykkää biblisismiä vastaan - samoin totesimme jo hänen vastustavan pietististä kokemukristillisyyttä. Tällainen häilyvä asenne näkyy selvästi Barthin opetuslapsissa. Eräät pitävät ilmeisenä, että jopa Bonhoeffer olisi saanut halun tulkita Raamattua ei-uskonnollisesti juuri Barthilta.

Mitä voisimme päätellä kaikesta edellä sanotusta ajatellen tulevaisuuden hengellistä maisemaa?

Olemme huomanneet, että "laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa". Hengellisen elämän omalakisuus kumotaan. Tämä ilmenee kapinana kaikkea tuonpuoleisuutta vastaan. "Ja sentähden, että laittomuus pääsee valtaan, kylmenee useimpien rakkaus" ([Matt. 24: 12](#)). Demoninen väkivaltaisuuden mieli kasvaa. Itse uskomisen ja uskonto joutuvat hyökkäyksen kohteiksi. Hepreassa sana "uskonto", "dat", merkitsee oikeastaan alkujaan vain samaa kuin lakikirjan käsite "laki". Kun uskova noudattaa Jumalan tahtoa, hänen ei silti tarvitse olla "lain alla" ja sisäisesti orjuutettu. Ilmestyskirja puhuu niistä, "jotka pitävät Jumalan käskyt ja joilla on Jeesuksen todistus" ([12: 17](#)). Sisäisyyden, omantunnon ja uskonnon aika alkaa olla ohi yhä useamman mielestä. Sijaan tulee saddukealaisen jumaluusoppineen tyyppi, joka on asiantuntija tämän maailman asioissa. Yhä harvemmin saamme enää kuulla "salattua Jumalan viisautta".

Ihmishenki tulee kiertymään vain enemmän itsensä ympärille. Ihmisestä tulee ihmisen jumala. Onhan ihmisestä kysymys. Ja häntä tulee ymmärtää. **Ihmistä puetaan ja**

Jeesusta riisutaan. Jumalan tahto tehdään suhteelliseksi, kunnes kurittomuus johtaa lopulta libertiiniläisyyteen, täyteen aistilliseen irtolaisuuteen. Luonnotonkin seksuaalielämä tulee saamaan lain suojan.

Avoin evankelioimistyö tulee kohtaamaan yhä suurempaa julkista vastustusta. Se tullaan leimaamaan käännättämiseksi ja ahdasmielisyydeksi. Dialogia alkaa käsittää myös ateistit ja ekumenia idän suuret pakanauskonnot - ja dialogia tulee olemaan kahdensuuntaista. Puhuttaessa "kirkon läsnäolosta" raivataan tietä katoliselle kirkkolähetykselle, missä pääasiana nähdään itse kirkkolaitoksen piirtyminen maisemaan. Lähetysnäky alkaa vetistyä. Jopa Robinsonin kaltaisen miehen esiintyminen nähdään "kirkon lähetystehtävän ja missionäärin teologian ilmauksena". Julistus muuttaa luontoaan, sijaan tulee "konversaatio".

Koska eskatologiasta ja Jeesuksen toisesta tulemukselta ei sovi teologisin perustein puhua, harva tohtii nimittää nykyistä ihmisen palvelun linjaa oikealla nimellä. On kysymys ihmisen jumaloinnista eli antikristillisyydestä. Apostoli Paavali toimi julistajana niin, että "jokainen suu tukittaisiin ja koko maailma tulisi syylliseksi Jumalan edessä". Kristitty ei tosin urki lähimmäisensä syntejä, mutta Pyhän Hengen työ ja Jeesuksen läsnäolon tunto johtaa oman "raadollisuuden" kokemiseen. Miten satuttava onkaan tämä täydellistä turmeltuneisuuttamme kuvaava suomalaisen kristillisyyden sana. Synnillisyyteemme kuuluu myös Bonhoefferin karttama "inhottavuus", mistä lue me Tiitus 3: 3:sta.

Nykyinen evankeliumin purkutyö pyrkii kirkkojemme katoille. Taivasten valtakuntaa vastaan hyökätään sisältä käsin. Kehitys kiihtyy, kunhan kopernikaanisuuden uudistusmiehet keksivät vielä Bonhoefferin sanat siitä, että kirkon on annettava "kaikki omaisuutensa hätää kärsiville" ja että "pappien on mahdollisesti harjoitettava maallista ammattia" - mutta tuskin nykyinen hengellisen elämän asiantuntemus voi enää nykyisestään enempää kärsiä. Kai sitten löytyy vielä viimeisessä purkuvaiheessa joku vesperlinjan mies virittämään gregoriaanisen messun kaatuneitten pyhäkköjemme raunioilla.

Ipcha mistabra!?

Teologian kannalta kuva on todella synkkä. Joku voi yrittää nähdä tämän tragedian komediana, mutta sellainen se ei ole. Emme saa elää väärässä illuusiassa. Jeesus tarkoitti totta, kun hän ihmetteli, löytäneekö hän uskoa maan päältä tullessaan takaisin. Sikäli kuin ymmärrän Suomen hengellistä tilannetta täältä kaukaa katsoen, olemme kenties edullisemmassa asemassa kuin moni muu maa, koska kaikkien hengellisten herätysliikkeittemme perusongelmat ovat k e s k u s k y s y m y k s i ä. Nykyisen teologian lankeemus on juuri siinä, että se on langennut syrjään keskuskysymyksistä. Se on todella klippaa-teologiaa eli kuorta.

Kun laittomuus pääsee valtaan, kylmenee useimpien rakkaus. Tarvitsisimme demonisen toistemme arvostelun sijaan enemmän keskinäistä rakkautta ja kunnioitusta. Jos

sabotoimme ja tervaamme kirkkomme eri ryhmiä, voimme langeta tuomitsemaan sellaista, minkä jumala itse on tunnustanut. Mutta me ja kaikki ryhmämme tarvitsemme paluuta uskomme perusteisiin. Jos vieraannumme Jumalan elämästä, menetämme siunauksen myös kansana. "Herran käsi tulee tunnetuksi hänen palvelijoissansa." Siksi parannuksen tulisi alkaa meistä sanan julistajista.

Kehitys tulee silti jatkumaan. "Jumalattomat pysyvät jumalattomuudessaan." "Mutta niiden joukko, jotka tuntevat Jumalansa, pysyy lujana ja tekee tehtävänsä." - "Ja taidollisista jotkut kompastuvat, että heidän joukkonsa koeteltaisiin, seulottaisiin ja puhdistettaisiin lopun ajaksi, sillä vielä kestää ennenkuin määräaika on" ([Dan. 11: 32-35](#)).

Nykyäika puhuu alituisesti uuden reformin tarpeesta. Tarve on ilmeinen, mutta reformin ei tulisi tapahtua siihen suuntaan, mihin saksalainen uskonto ja piispa Robinson tahtoisivat johtaa. Tarvitsemme teologiamme p u h d i s t a m i s t a ihmisajatuksista.

Olemme samantapaisen tehtävän edessä kuin kreikkalaisen taruston sankari Herkules. Hänen tuli puhdistaa yhtenä ainoana päivänä kuningas Augeian valtavat navetat, joita kolmituhatpäinen karja oli liannut jo vuosikaudet. Tehtävän tuli saattaa Herkules häpeään. Teologiankin navettaan tarvittaisiin perusteellista puhdistusta. Liian usein on tyydytty heittämään sinne vain pelkkiä kuivikkeita, jotta ilma ei täysin pilaantuisi. Herkules löysi hyvän ratkaisun: hän johdatti Alpheios ja Peneios virrat karjapihan läpi ja sai hetkessä huuhdelluksi vuosien saastat.

Nykyään eletään liiaksi gibeonilaisten eväistä kysymättä Sanan leipää. Joosuan kirjan [9. luvun](#) miehet ottivat gibeonilaisten "evästä", mutta *eivät kysyneet Herran mieltä.* Jumalan temppeli alkaa täyttyä vieraasta kamasta. Profeetta Nehemia palasi kerran "lomalta" ja tapasi temppelin erästä kammiosta Tobiaan huonekaluineen. Niin hän "pahastui suuresti" ja heitti "kaikki Tobiaan huonekalut ulos kammiosta" ([Neh. 13: 8](#)). Jotain tämäntapaista uudistusta tarvitsisimme.

Jos nykyaikainen ihmislinja jatkuu, toteutuu profeetta Jesajan pelko: **"Oli niinkuin olisimme synnyttäneet tuulta: emmekä saaneet aikaan PELASTUSTA maalle."** Vain vanhanaikaisessa evankeliumissa on pelastava ja uudistava voima.